

UCG
Univerzitet Crne Gore

BILTEN

ISSN 1800-5101

Univerziteta Crne Gore

<http://www.ucg.ac.me>

Univerzitet Crne Gore
Cetinjska br. 2

Broj : 470
Godina : 2019.
Podgorica, 11. oktobar 2019.

Broj primjeraka : 50

Na osnovu člana 13 stav 2 i 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 079/08, 070/09, 044/12 i 022/17), člana 41 stav 3 tačka 17 Statuta Univerziteta Crne Gore, rektor Univerziteta Crne Gore, d o n o s i

PRAVILNIK O NAČINU OZNAČAVANJA I ZAŠTITE POSEBNE KATEGORIJE LIČNIH PODATAKA UNIVERZITETA CRNE GORE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način označavanja posebne kategorije ličnih podataka i njihova zaštita radi sprečavanja neovlašćenog pristupa tim podacima na Univerzitetu Crne Gore.

Posebna kategorija ličnih podataka

Član 2

Posebne kategorije ličnih podataka su lični podaci koji se odnose na rasno ili etničko porijeklo, političko, vjersko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, članstvo u sindikatima, kao i podaci koji se odnose na zdravstveno stanje, seksualni život ili seksualnu orijentaciju, biometrijski podaci, kao i podaci iz prekršajne i kaznene evidencije.

Način označavanja

Član 3

Prilikom obrade ličnog podatka u koji spada i posebna kategorija ličnih podataka, odnosno uspostavljanja zbirke ličnih podataka na način utvrđen zakonom ili njegovim aktom, Univerzitet Crne Gore (u daljem tekstu: rukovalac zbirke ličnih podataka), u svim fazama obrade označava da se radi o obradi navedene kategorije ličnih podataka.

Označavanje iz stava 1 ovog člana, vrši se stavljanjem oznake: "Posebna kategorija ličnih podataka".

Način zaštite

Član 4

Rukovalac zbirke ličnih podataka dužan je da donese i obezbijedi organizacione, tehničke i kadrovske mjere zaštite tih podataka, kao i sprovođenje tih mjera.

Mjere zaštite iz stava 1 ovog člana, podrazumijevaju mogućnost identifikovanja svakog pojedinačnog ovlašćenog pristupa informacijskom sistemu, da se rad sa posebnim kategorijama ličnih podataka odvija samo tokom redovnog radnog vremena rukovaoca zbirke ličnih podataka i kriptozastitu podataka prilikom prenosa telekomunikacionih sistema sa odgovarajućim softverskim i tehničkim mjerama.

Organizacione i kadrovske mjere zaštite

Član 5

Organizacione i kadrovske mjere zaštite posebne kategorije ličnih podataka obuhvataju: upoznavanje i obuku zaposlenih koji vrše obradu posebne kategorije ličnih podataka, fizičke mjere zaštite

radnih prostorija i opreme u kojima se vrši obrada tih podataka, sprečavanje neovlašćenog umnožavanja, kopiranja, prepisivanja i uništenja, kao i druge mjere koje odgovaraju prirodi i karakteru određene posebne kategorije ličnih podataka.

Nakon prijema u radni odnos, a prije otpočinjanja obrade posebne kategorije ličnih podataka iz stava 1 ovog člana, svako lice koje će u okviru poslova i zadataka obrađivati te podatke mora se upoznati sa mjerama zaštite.

Tehničke mjere zaštite

Član 6

Tehničke mjere zaštite posebne kategorije ličnih podataka su mjere kojima se onemogućava neovlašćen pristup i obrada tih podataka. Mjere iz stava 1 ovog člana obuhvataju kontrolu pristupa prostorijama i opremi za obradu ličnih podataka, zaštitu od uništenja i oštećenja ličnih podataka, kao i druge mjere koje odgovaraju prirodi i karakteru određene posebne kategorije ličnih podataka.

Plan zaštite posebne kategorije ličnih podataka

Član 7

Plan zaštite posebne kategorije ličnih podataka sadrži organizacione i tehničke mjere kojima se mora obezbijediti da:

- samo ovlašćena lica mogu obrađivati te podatke;
- za vrijeme obrade tih podataka podaci ostanu nepromijenjeni, potpuni i tačni;
- su ti podaci stalno dostupni rukovaocu zbirke ličnih podataka i da se mogu ispravno obrađivati;
- se u svako doba može utvrditi porijeklo tih podataka;
- se može utvrditi koje lice je, kad, koje podatke i na koji način obrađivalo;
- se prilikom obrade tih podataka sprovede kompletan postupak koji se na odgovarajući način evidentira.

Plan zaštite iz stava 1 ovog člana sadrži vrste posebne kategorije ličnih podataka koje se obrađuju i popis organizacionih i tehničkih mjera zaštite.

Plan zaštite iz stava 1 ovog člana sačinjava se u pisanoj formi, redovno ažurira i mora biti stalno dostupan Agenciji za zaštitu ličnih podataka.

Obrada posebne kategorije ličnih podataka elektronskim putem

Član 8

Kad se obrada posebne kategorije ličnih podataka vrši elektronskim putem, na zaštitu tih podataka primjenjuju se propisi kojima se uređuju mjere informacione bezbjednosti.

Stupanje na snagu

Član 9

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u Biltenu Univerziteta Crne Gore.

Broj: 01-3332
Podgorica, 10.10.2019.g.

REKTOR
Prof. dr Danilo Nikolić

Na osnovu člana 26 stav 2 tačka 10 i člana 13 stav 2 i 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 079/08, 070/09, 044/12 i 022/17), člana 41 stav 3 tačka 17 Statuta Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG broj 337 od 13.02. 2015. godine), rektor Univerziteta Crne Gore, d o n o s i

PRAVILA OBRADBE I ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA UNIVERZITETA CRNE GORE

I. Opšte odredbe

Član 1

Ova Pravila obezbjeđuje organizacione, tehničke, logističke i tehničke procedure i mjere za zaštitu ličnih podataka Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet) kako bi se spriječilo slučajno ili namjerno neovlašćeno uništavanje podataka, promjena, gubitak, kao i neovlašćen pristup, prerada, korišćenje ili prenos ličnih podataka.

Zaposleni i spoljni saradnici, koji u procesu rada obrađuju lične podatke moraju biti upoznati sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti (u daljem tekstu: zakon).

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovim Pravilima imaju sljedeće značenje:

- lični podaci su sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi;

- obrada ličnih podataka je radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima.

- zbirka ličnih podataka je strukturalno uređen, centralizovan, decentralizovan ili razvrstan po funkcionalnim ili geografskim osnovama skup ličnih podataka koji su predmet obrade i koji mogu biti dostupni u skladu sa propisanim kriterijumima;

- korisnik ličnih podataka je državni organ, organ državne uprave, organ lokalne uprave, privredno društvo ili drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, kome se lični podaci mogu dati na korišćenje u skladu sa zakonom;

- obrađivač ličnih podataka je državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave i lokalne uprave, privredno društvo ili drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, kome rukovalac zbirke ličnih podataka povjerava poslove u vezi sa obradom ličnih podataka, u skladu sa zakonom;

- saglasnost je slobodno data izjava u pisanoj formi ili usmeno na zapisnik, kojom lice izražava pristanak da se njegovi lični podaci obrađuju za određenu namjenu;

- posebne kategorije ličnih podataka su lični podaci koji se odnose na rasno ili etničko porijeklo, političko, vjersko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, članstvo u sindikatima, kao i podaci koji se odnose na zdravstveno stanje, seksualni život ili seksualnu orijentaciju, biometrijski podaci, kao i podaci iz prekršajne i kaznene evidencije;

- biometrijski podaci su podaci o fizičkim ili fiziološkim karakteristikama koje posjeduje svako fizičko lice, a koje su specifične, jedinstvene i nepromjenljive i na osnovu kojih je moguće, neposredno ili posredno, utvrditi identitet lica;

- lice je fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, neposredno ili posredno, a naročito pozivanjem na ličnu identifikacionu oznaku ili jednu ili više karakteristika koje su specifične za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski kulturni ili društveni identitet tog lica.

- Mediji - sve vrste izvora na kojima su napisane ili snimljene informacije o ličnim podacima (dokumenti, spisi, evidencije, računarska oprema, uključujući magnetne, optičke ili druge kompjuterske medije, fotokopiju, audio i vizuelni materijal, mikrofilm, itd.)

Član 3

Rukovalac zbirke ličnih podataka je Rektorat Univerziteta i organizacione jedinice Univerziteta.

Rukovalac zbirke ličnih podataka vodi evidenciju podataka o zbirinama ličnih podataka koje ustanovljava, na obrascu koji utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove javne uprave.

Na Univerzitetu su evidentirane sljedeće zbirke: Evidencija o naučnoistraživačkim i drugim projektima, Matična knjiga o zaposlenima, personalni dosijei zaposlenih i lica angažovanih za izvođenje nastave, lista zarada zaposlenih lica, lista zarada honorarno angažovanih lica, Evidencija o korisnicima prava iz penzijsko invalidskog osiguranja, Evidencija ugovora o djelu, Evidencija komercijalnih ugovora, video nadzor, Matične knjige studenata, Evidencija o finansijskim računima, Evidencija o istraživačkim i konsultantskim ugovorima, Evidencija o imovini, Evidencija o kandidatima za upis, Evidencija o upisanim studentima za sve studijske programe i istraživačke programe, Evidencija o diplomiranim studentima, Evidencija o bilateralnim ugovorima o saradnji, Evidencija o bilateralnim ugovorima za mobilnost u okviru Erasmus + programa KA107, Evidencija o međunarodnim projektima, Evidencija o odlaznim studentima u programima razmjene, Evidencija o dolaznim studentima u programima razmjene, Evidencija o odlaznom osoblju u programima razmjene, Evidencija o dolaznom osoblju u programima razmjene, Evidencija o izdatim diplomama i dopunama diploma, Knjiga doktora nauka/umjetnosti, Evidencija o dodjeli zvanja profesor emeritus, Evidencija univerzitetskih publikacija, Evidencija o mjerama koje je izrekao Etički odbor, Evidencije o registratorskoj i arhivskoj građi, Evidencija o dodijeljenim nagradama najboljim studentima, Evidencija korisnika - članova Biblioteke, Evidencija bibliotečke gradje, Evidencija o pozajmici bibliotečke grade.

Rukovalac je dužan ovlastiti zaposleno lice/a koje/su odgovorno/a za obradu ličnih podataka, s obzirom na prirodu njihovog radnog procesa. Ovlašćenje mora sadržati sljedeće: naziv zbirke ličnih podataka, ime i položaj odgovornog lica za prikupljanje ličnih podataka i ime i položaj lica koja mogu vršiti obradu ličnih podataka zbog prirode njihovog radnog procesa.

Rukovalac je dužan da na pisani zahtjev lica, na koga se podaci odnose, dostavi obavještenje o podacima utvrđenim zakonom, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da, na pisani zahtjev lica na koja se odnose podaci, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva: dopuni nepotpun ili izmijeni, odnosno izbriše netačan lični podatak; briše lični podatak, ako njegova obrada nije u skladu sa zakonom; obustavi korišćenje netačnog ili nepotpunog ličnog podataka; i obustavi korišćenje ličnog podatka, ako se lični podatak ne koristi u skladu sa zakonom, pod uslovom da prava podnosioca zahtjeva nisu ograničena razlozima utvrđenim zakonom.

II. Zaštita prostora i računarska oprema

Član 4

Prostori sa računarskom opremom moraju biti zaštićeni od strane organizacionih i fizičkih i/ili tehničkih mjera koje sprečavaju neovlašćeni pristup računaru.

Pristup je odobren samo u toku redovnog radnog vremena, van ovog vremena samo na osnovu ovlašćenja odgovornog lica organizacione jedinice.

Ključevi u zaštićenom prostoru moraju da se koriste u skladu sa planom zaštite i ne ostavljaju se u bravi na vratima.

Zaštićena područja ne mogu ostati van kontrole, i treba da budu zaključana u odsustvu zaposlenog pod njihovom kontrolom.

Van radnog vremena moraju biti zaključani ormari i stolovi sa ličnim podacima, računari i druga tehnička oprema isključena i zaštićena šifrom.

Zaposleni ne mogu imati uvid u lične podatke bez prisustva ovlašćenih lica koji imaju pravo obrade ličnih podataka.

Posebna kategorija ličnih podataka ne može se čuvati van zaštićenih prostorija

Član 5

Računari u prostorijama, koje su namijenjene poslovanju sa strankama, moraju biti tako smješteni da stranke nemaju pristup njima.

Član 6

Održavanje i opravka računara i druge opreme je dozvoljena samo uz znanje organa i nju sprovodi samo ovlašćeni servis koji sa rukovaocem ima odgovarajući ugovor.

Član 7

Zaposleni, kao što je osoblje za održavanje higijene, obezbjeđenje i ostali mogu se van radnog vremena kretati u zaštićenim područjima samo gde je onemogućen pristup ličnim podacima (medijski podaci čuvaju se u zaključanim ormarima i pisaćim stolovima, računari i drugi hardveri isključuju se ili su zaštićeni na drugi način- fizički ili softver bravom).

III. Zaštita sistema prilikom obrade ličnih podataka na računaru**Član 8**

Pristup softveru treba da bude zaštićen tako, da dozvoli pristup samo za to ovlašćenim pravnim ili fizičkim licima u skladu sa ugovorenim odredbama (uslugama).

Član 9

Popravke, mijenjanje ili ažuriranje sistema aplikativnog softvera je dozvoljeno samo uz odobrenje organa i vrši se samo od strane ovlašćenih službi i organizacija i pojedinaca koji imaju sa Univerzitetom odgovarajući ugovor. Rukovalac treba da izmjene i dopune sistema softvera pravilno dokumentuje.

Član 10

Za čuvanje i zaštitu aplikativnog softvera, važe iste odredbe kao i za druge podatke sadržane u ovim Pravilima.

Član 11

Svi podaci u softveru koji su namijenjeni za korišćenje u računarskom informacionom sistemu i stižu putem medija za prenos računarskih podataka ili preko telekomunikacionih kanala treba provjeriti prije upotrebe zbog prisustva računarskih virusa.

Član 12

Pristup podacima preko aplikativnog softvera je zaštićen lozinkom sistema za autorizaciju i identifikaciju programna i podataka, sistem lozinki mora omogućiti i određivanje kada su u zbirku ličnih podataka uneseni lični podaci, ko ih je unio itd. Ovlašćeno lice će utvrditi plan unosa i mijenjanje lozinke.

Član 13

Sve lozinke i procedure koje se koriste za unos i administraciju mreže personalnih računara, se čuvaju u zatvorenoj koverti u sefu u obezbijeđenoj prostoriji, koja je zaštićena od neovlašćenog pristupa. Koriste se samo u izuzetnim ili hitnim okolnostima. Svaka upotreba sadržaja zapečaćenih koverti se dokumentuje. Poslije svake takve upotrebe utvrđuje se nova lozinka.

Član 14

Za potrebe restartovanja računarskog sistema ili kvara ili drugih izuzetnih okolnosti prave se kopije zbirki ličnih podataka koje se čuvaju na eksternim medijima. Kopije bi trebalo da budu otporne na vatru, zaštićene od poplava i elektromagnetnih smetnji u regularnim klimatskim uslovima i zaključane.

IV. Usluge koje pružaju pravna ili fizička lica**Član 15**

Rukovalac može ugovorom povjeriti prikupljanje, obradu, skladištenje i prenos ličnih podataka pravnom ili fizičkom licu (obrađivač) koje mora biti registrovano za obavljanje takve djelatnosti prema članu 16 ZOPL.

Obrađivač može da vrši samo obradu ličnih podataka u okviru ugovornih ovlašćenja, podaci ne mogu biti obrađeni ili se koristiti za druge svrhe.

Obrađivač ličnih podataka je obavezan da lične podatke nakon obrade uništi ili vrati rukovaocu zbirke ličnih podataka.

V. Prijem i prenos ličnih podataka**Član 16**

Zaposleni koji je odgovoran za prijem i evidentiranje pošte, poštansku pošiljku mora dati direktno pojedincu na koga je adresirana ili odjeljenu na koje se upućuje pošiljka

Član 17

Lični podaci mogu biti premješteni u informacijskim, telekomunikacijskim i drugim sredstvima samo kada se obezbijede mjere i procedure protiv neovlašćenog uništavanja podataka, promjene ili gubitka, kao i neovlašćenog pristupa, obrade, korišćenja ili prenosa ličnih podataka.

Osetljivi lični podaci se prenose do primaoca u zatvorenim kovertama do potpisivanja knjige ili isporuke sa potvrdom prijema.

Lični podaci se šalju preporučeno.

Koverta u kojoj se prenose podaci ne smije biti napravljena tako da se vidi sadržaj pri normalnom svjetlu. Takođe, kovertu treba tako zatvoriti kako bi se osiguralo da otvaranje koverta ne može biti izvršeno bez vidljivih znakova njenog otvaranja.

Član 18

Obrada posebne kategorije ličnih podataka mora biti posebno označena i zaštićena.

Podaci iz stava 1 ovog člana mogu se obezbijediti putem telekomunikacionih mreža samo ako su izričito zaštićeni kriptografskim metodama i elektronskim potpisom kako bi se obezbijedila nečitljivost tokom prenosa.

Način obrade, označavanja i zaštite ličnih podataka iz stava 1 ovog člana uređuje se posebnim Pravilnikom koji donosi za to ovlašćeno lice Univerziteta Crne Gore.

Član 19

Lični podaci se prenose korisnicima koji dokazuju odgovarajući pravni osnov ili na osnovu pisanog zahtjeva ili pristanka lica na koje se podaci odnose.

Za svaki prenos ličnih podataka korisnik mora podnijeti pismeni zahtjev, a pravni osnov mora biti jasno naznačen u zakonu koji ovlašćuje korisnika da dobije lične podatke ili mora da sadrži pisanu saglasnost lica na koje se podaci odnose.

Svaki prenos ličnih podataka se bilježi i ta evidencija mora jasno pokazati, koji lični podaci su objavljeni, kome, kada i po kom osnovu, u skladu sa zakonom.

Sticanje i prenos ličnih podataka između Univerziteta i državnih organa, Rektorata i organizacionih jedinica, obavlja se u skladu sa propisima kojima se regulišu administrativni poslovi.

Originalna dokumenta se ne daju, osim u slučaju pisanog naloga suda. Originalni dokument, tokom njegovog odsustva, mora biti zamijenjen kopijom.

VI. Brisanje podataka**Član 20**

Lični podaci mogu se koristiti samo za vrijeme potrebno za ostvarivanje svrhe korišćenja, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Poslije perioda korišćenja podaci se brišu, uništavaju, blokiraju, osim ako se zakonom ili drugim aktom ne propisuje drugačije.

Rokovi po kojima se lični podaci brišu iz baze podataka moraju biti precizno navedeni.

Član 21

Za brisanje podataka iz kompjuterskih medija koristiti takav način brisanja, da je nemoguća restartizacija dijela ili cjeline brisanih podataka.

Lični podaci u tradicionalnim medijima (dokumenti, datoteke, registri, liste i dr.) se odlažu na način koji onemogućava čitanje cijelih ili dijela uništenih podataka.

Na isti način se uništava materijalna podrška (npr. matrice, grafikoni, crteži, skice eksperimentalna ili neobjavljena štampa itd.)

Zabranjeno je bacanje u kantu otpada sa ličnim podacima.

Neophodno je obezbijediti adekvatnu sigurnost prilikom prenosa medijskih podataka na mjesto uništenja.

Specijalna komisija sačinjava odgovarajuću evidenciju prilikom uništavanja podataka.

SADRŽAJ:

1. PRAVILNIK o načinu označavanja i zaštite posebne kategorije ličnih podataka Univerziteta Crne Gore 1
2. PRAVILA obrade i zaštite ličnih podataka Univerziteta Crne Gore 2

VII. Neovlašćen pristup**Član 22**

Zaposleni su dužni o aktivnostima vezanim za detekciju neovlašćenog uništavanja povjerljivih informacija, zlonamjernog ili neovlašćenog korišćenja, pristupu, izmjeni ili oštećenju odmah obavijestiti ovlašćeno lice ili sami pokušati da spriječe takvu aktivnost.

VIII. Odgovornost za sprovođenje mjera i postupaka**Član 23**

Praćenje sprovođenja postupaka i mjera utvrđenih ovim pravilima, za Rektorat Univerziteta vrši lice koje imenuje i ovlasti rektor Univerziteta.

Praćenje sprovođenja postupaka i mjera utvrđenih ovim pravilima za organizacione jedinice Univerziteta vrše lica koje imenuju i ovlaste odgovorna lica organizacionih jedinica.

Član 24

Svako ko obrađuje lične podatke je dužan da izvrši propisane procedure i mjere zaštite podataka i zaštitu informacija koje je znao ili je upoznat sa njima u svom radu. Obaveza zaštite podataka ne prestaje sa prestankom radnog odnosa.

Prije stupanja na dužnost, gdje se obrađuju lični podaci, zaposleni treba da daju posebnu izjavu, koja se odnosi na obavezu zaštite ličnih podataka.

Potpisana izjava iz stava 2 ovih pravila mora biti jasna da je lice upoznato sa odredbama ovog Pravilnika i zakona i da mora da sadrži pouku o posljedicama povreda.

Prilikom objavljivanja različitih sadržaja na sajtu Univerziteta i u Biltenu Univerziteta Crne Gore, ovlašćeno lice mora viditi računa o zaštiti ličnih podataka i posebnoj kategoriji podataka o ličnosti, u skladu sa zakonom i opštim aktima.

IX. Stupanje na snagu**Član 25**

Pravila stupaju na snagu danom objavljivanja u Biltenu Univerziteta Crne Gore.

Broj: 01-3331

Podgorica, 10.10.2019. g.

REKTOR
Prof. dr Danilo Nikolić